

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloqventiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

Admodvm. Reverendis, Nobilitate Equestri, Doctrina, Ac Pietate Illustribus
Viris ac Dominis, D. Ioanni à Befervorde, Ac D. Sixto á Liavkema.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38994

ADMODVM.

REVERENDIS,
NOBILITATE EQVESTRI,

DOCTRINA, AC PIETATE

ILLUSTRIBUS VIRIS

ac Dominis,

D. IOANNI

à BEFERVORDE,

Ac

D. SIXTO

à LIAVKEMA,

CATHEDRALIVM ECCLESIA-

RVM OSNABVRGENSIS & PADER-

BORNENS. S. CANONICIS

optimèmeritis,

Dominis suis ac Patronis perpetuâ observan-
tiâ colendis, sempiternam felicitatem.

ADMODVM Reve-
rendi, Nobilitatis, e-
ruditionis, ac virtu-
tum splendore orna-
tissimi Domini, pa-
troni mihi summa
semper religione colendi: Anni nec
dum effluerunt septendecim; cum

)(2

in

EPISTOLA.

in antiquissimæ atque adeo primæ in Westphalia Christianorum Reip. litterariæ, scholæ, inquam, vestræ Carolinæ, Sciagraphia, non disciplinam solùm seu leges, quibus univèrsim illud vestrum Gymnasium (cujus habentæ mihi ex alma Vniversitate Coloniensi ad vos traducto erant commmissæ) astrictum & circumclusum esse volebam, sed ipsam etiã doctrinam, artes, classicos auctores Græcos, Latinos, Sacros, Profanos in eo personantes, & Exercitationes, quibus in omnes partes usum præceptorum & authorum ducebã esse confirmandum, adumbravi.

Atque in hac postrema Classica Scholæ commendatione quam à quatuor potissimum generibus exercitationum proficisci docebam, cum de prima forma exercitationis pertractarem, inter cætera hisce utebar verbis:

*Quod ad compositionem attinet, singulis hebdomadis supremis Scholis paucis quidem verbis proponemus Locos Inventionis
omnis*

DEDICATORIA.

omnis generis Orationum & Epistolarum, sed compositionem, dilatationem, exornationem eorum aridam, sterilem, jeiunam, fame ac macie senectam, & quam pro materia astrictiorem non feremus. Interdum ex graco scriptore aliquid Latine conversum ex Latino sermone clauso libro quasi postliminio patriæ & civitati suæ restituent, nonnunquam & Authores Latinos Gracis verbis tractare incipient. Quin etiam in opportunitate illustrem historiam, his semel atq; iterum commemorabimus, quam ipsi auditam statim historicè conscribent, vel numeris illigando in certum genus carminis conijcient. Singulis item septimanis ex his oratorum quasi gladiatorum patriæ orationes à se compositas vel Gracè, vel Latine, interdum carmine, nonnunquam libera & diffluente oratione ex memoria in acroasi nostri Gymnasii magna recitabunt. Hic etiam Demosthenes aliquando Latine dicet, à mutato Græco & Attico pallio, togam in forum ac populum adfert Latij. Nonnunquam tres, quinque, aut plures, questionem aliquam in contrarias partes nervosis orationibus tractatam, de victoriæ laude & primi loci

EPISTOLA

gloria concertantes, ventilabunt, &c. Ante omnia verò in eo nostra evigilabunt cura, ut talia omnibus proponantur argumenta quibus in pulcherrimarum rerum cognitionem quasi manu deducantur & omnis generis virtutes pectoribus eorum altissimè imprimantur, &c.

Inter alias vero, quas cardines istius vestri Gymnasii integros ferme quatuordecim annos ferens, fidei meæ commissæ, ac concreditæ juventuti proposui, Exercitationes, non postremum sibi vendicant locum, Themata Oratoria non pauca, ex quibus viginti duntaxat & unum, Anno millesimo sexcentesimo decimo è latebris in lucem ac conspectū hominum produxi, & quoniam illa magno & studiosorum & doctorum virorum applausu sunt excepta, precibus Typographi mei permotus, istis pauculis jam 79. alia adjunxi.

Quemadmodum autem superiora illa non RR. DD. VV. solùm, sed omnibus etiam, sine ulla exceptione, Ecclesiæ vestræ Osnaburg. admo-

DEDICATORIA.

modum Reverendis ac nobilibus
Dominis Canonicis nuncupavi, ita
hæc RR. DD. VV. duntaxat tan-
quam firmissimis duarum Cathedra-
lium Ecclesiarum columnis dedica-
re, & sub vestro amplissimo, gravissi-
mo, atque adeo illustri nomine hanc
lucem aspicere volui.

Eis enim, qui de me benè mereri
non cessant, ego vicissim, ut mea cō-
ditio patitur gratificari totis viribus
meritò contendo, ponderans me-
eum illud Plauti:

*Si bonis quid sit boni, idem & gratum
& grave esse consuevit, eò quòd animum
illi gratum habent semperq; servos sese esse
arbitrantur, donec gratias aut egerint aut
retulerint.*

Per æterna autem & innumerabi-
lia in cælo Patronis doctorum viro-
rum reposita præmia etiam atq; et-
iam peto, ut hunc in gratiam eorum,
qui in castris Musarum merent, su-
sceptum laborem grato animo susci-
pere non dedignemini, maximè cùm
& Professoribus, & studiosis Elo-

EPISTOLA

quentiæ admodum futurus sit fructuosus & pernecessarius.

Sienim Professores Eloquentiæ suis demandaverint auditoribus, ut hæc sibi comparent Themata, non viva duntaxat voce (quæ, ut sanctus inquit Hieronymus, nescio quid latentis habet energiæ) exercitatione, disquisitione, ac disputationibus eos rectius poterunt excolere, verum etiam plura eorum animis instillare, neque magnoperè necessarium erit, eorum ingenia hujusmodi Themata dictando, cum maximo ipsorum incommodo, premere & onerare. Quod enim discipuli nimiam scriptione se conficiant, pulchrè R. P. Antonius Possevinus Soc. JESU Theologus expressit his verbis: *Valetudinis ac vitæ non mediocriter per nimiam scriptionem periculum incurritur, atramentumque plerumque mutatur in sanguinem, cum è pectore vomitur, ubi verò capitis ac ventriculi vires sunt fractæ, quod debuerat esse studiorum curriculum id vitæ claudicatio fit temporisque jactura, aliorum*

DEDICATORIA.

aliorum etiam molestia pecuniæq; amissio,
ac damnum proximi cui opera præstari ne-
quit. Vnde ducentis quinquaginta prope-
modum ab hinc annis in Academia Pari-
siensi lex de ratione, forma, ac modo expli-
candæ Philosophiæ lata est, qua præcisè ca-
vebatur, ne Doctores, quos vocabat Nomi-
natores, ad pennam, subducendis singulis
propositorum librorum verbis, nominan-
do & dictando auditorum manum potius
exercerent, quàm continenti explicatione
mentem erudirent. Nostri certè, addit P.
Possevinus, quorum magna pars hoc in
negotio maximè versatur, usu ac damno
edocti, quod è nimia illa descriptione pro-
diit, diu est, cum tanti incommodi & labo-
ris tollendi (ne dicam moderandi) necessi-
tatem intellexerunt, ac propterea quos in
Lusitania Academiis habemus Patres, hanc
jam Naturalis Philosophiæ partem è prelis
emisere, quo tum scriptio illa subtrahatur,
tum relinquatur occasio, unde acuantur ta-
men ingenia, ac multa in arenam disputa-
tionum conferri queant.

Hæc ille.)

Agite igitur admodum Reveren-
di No-

);(s

di No-

EPISTOLA DEDICAT.

di Nobiles, ac mihi summa semper
religione Venerandi Domini, The-
mata hæc, tanquam exiguum grati-
tudinis & observantiæ meæ erga vos
argumentum fovete & contra ma-
levolorum insultum defendite ac
propugnate. DEVS Opt. Max RR.
DD. VV. excolendæ virtuti natas
quam diutissimè sospites ac floren-
tes conservet. Dat. Monast. ex Colle-
gio Detteniano, Anno M. DC. XII,
mense Aprili.

RR. DD. VV.

*Observantissimus semper
Cliens,*

Matthæus Tympius SS.
Theol. Licent.

CICE-